

Бібліотека у системі освіти

Сьогодні, завдяки інформатизації, використанню сучасних засобів комунікації для оброблення і надання інформації, бібліотека перетворилася на величезний генератор знань, справжню виробничу систему інтелектуального виробництва, що здійснює індустріальне оброблення інформаційних потоків - і тих, що надходять до бібліотеки, і зосереджених у мережах, видає нові інформаційні продукти, що містять не лише інформаційні дані, а й аналітику, тобто дають змогу студентам приймати кваліфіковані рішення.

Поглиблення роботи зі змістом інформації дає підстави вважати бібліотекарів «працівниками знань», творцями нових інтелектуальних продуктів, які навчають учнів роботи з інформацією.

Бібліотека є обов'язковим структурним підрозділом навчального закладу і здійснює бібліотечно-інформаційне та культурно-просвітницьке забезпечення навчально-виховного процесу як в урочний, так і позаурочний час.

Свою діяльність бібліотека організовує спільно з педагогічним колективом; річний план роботи бібліотеки, що затверджується ректором, є складовою плану навчально-виховної роботи навчального закладу. Річний план роботи містить завдання, які стоять перед бібліотекою, форми і методи роботи бібліотеки, календарні терміни виконання запланованих заходів. Передбаче-

ні в ньому заходи мають підпорядковуватись реалізації державної політики, творчому розвитку навчального процесу, забезпеченню базового рівня освіти з усіх загальноосвітніх та спеціальних предметів, вихованню високої громадянської відповідальності, національної свідомості, їхньому духовному збагаченню.

Рекомендується заздалегідь інформувати педагогів про масові заходи, які проводитиме бібліотека протягом року. На сьогодні бібліотеки, реалізуючи концепцію інформаційного суспільства, тобто зберігаючи, обробляючи, поширюючи інформацію на традиційних і електронних носіях, займають ключову позицію серед постачальників інформаційних послуг. Але погляд на бібліотеку тільки з позиції інформаційних функцій є однобоким. Бібліотека повинна зберегти соціальну та культурну пам'ять, що міститься у матеріальному предметі - книзі, розвивати в користувачеві потребу в ній. Книга як матеріальний об'єкт не має естетичного замітника. Комп'ютерну революцію не зупинити, однак і паперових книг читають у світі все більше і більше.

Сьогodenня вимагає від бібліотек навчальних закладів наповнення їхньої роботи новим змістом, виокремлює нові напрями функціонування, серед яких:

- підвищення інформаційної, освітньої, культурологічної, виховної, пізнавальної, інтелектуальної функцій, які включають найповніше інформаційне

забезпечення навчально-виховного процесу;

- надання системної, цілеспрямованої допомоги в опануванні ними знань з основ наук і на цій основі - формування особистості з високим рівнем громадянської свідомості, належними правовими і поведінковими нормами;

- забезпечення реалізації таких принципів функціонування бібліотеки, як пріоритет читачьких інтересів, глибоке і коротке вивчення їх та задоволення відповідно до можливостей бібліотеки;

- формування в учнів уміння використання відкритого доступу до книжкових фондів, уміння читача вільно орієнтуватись у цілому комплексі джерел;

- координація дій бібліотеки з студентами, викладачами, майстрами щодо популяризації книги, задоволення інформаційних потреб в учнів;

- систематична робота зі збереження, поповнення та розширення книжкового фонду за допомогою краєзнавчих матеріалів, літературних доробок місцевих авторів;

- зміцнення матеріальної бази бібліотеки, оснащення її аудіо-та відеоапаратурою, телевізором, ксероксом, комп'ютером.

Таким чином, бібліотека повинна розвивати творчі здібності, таланти, пізнавальні інтереси й сприяти успішному засвоєнню навчальних програм студентами підвищенню методичної та педагогічної майстерності педагогічних працівників через відповідні технології інформаційної та масової роботи.

Загадки про книгу

Бачить - не бачить,
Чути - не чує.
Мовчки говорить,
Дуже мудрує.

Дерево - не дерево,
а листки має,
Той буде мудрим,
хто їх добре знає.

Дивися - чистенька,
Погладиш - гладенька,
А читати станеш -
Спотикашся.

Живе без тіла,
говорить без язика.

Дуже я потрібна всім -
І дорослим, і малим.
Всіх я розуму учу,
А сама завжди мовчу.

Поле письменник-
агроном
Засіяв буквами-зерном.
Отож, читачу, поспішай
Зібрати мудрий урожай!

Завжди можу стати у
пригоді, Моїх вам порад
не злічить.
І кажуть про мене в на-
роді: «Мовчить, а сто
дурнів навчить».

Паперовий кораблик
щодня Перевозить у
трюмах знання,
Після плавання цей ко-
рабель Повертається в
рідний портфель.

Кожен, скільки хоче,
бере, а все лишається.

Уст не маю, а про
живих і мертвих красно
розповідаю.

Без язика, а говорить,
Без голови, а все розу-
міє,
Без ніг, а скрізь буває.

До 95-річчя від дня народження

Василь Олександрович Сухомлинський
28 вересня йому виповнилося б 95 років
(1918–1970)

Його душа - це розум і чуття,
Це грона найсвітлішої любові.
Усе його натружене життя
Просіяло у ділі й мудрим слові.
Його душа - це променистий блиск,
Це джерело духовності могутнє,
Вона безсмертна. Ти її торкнись -
І зрозумієш тільки вічне й сутнє.
Його душа - це ніжність і тепло,
Безмежжя інтелекту, думи зрілі.
Не вибереш із неї все добро,
Яке вливає богатирські сили.

*«Що було головним в моєму житті?
Без вагань відповідаю: любов до дітей»*
В. Сухомлинський

Великий педагог, мудрий учитель, чудова людина.
В його палкому серці жила велика доброта і любов
до всього світу.

Він не лише навчав дітей, а й прищеплював кожному
з них найкращі людські якості, виховував у них добро-
ту, чуйність, людяність, патріотизм, любов до батьків,
до людей і до рідної землі.

2 вересня 1970 р. серце Василя Олександровича Сухомлинського перестало битися. Утім, фізична смерть не поклала край життю його творчих надбань, не зупинила його жертовного служіння школі, учительству, вітчизняній педагогічній науці. «Людина, — любив повторювати педагог, — народжується на світ не для того, щоб зникнути безвісною пилинкою. Людина народжується, щоб лишити по собі слід вічний». Ці проникливі слова можна і треба віднести й до самого Василя Олександровича, адже саме вони були тим категоричним імперативом, якому завжди і всюди слідував він у своєму недовгому, але яскравому й напрочуд плідному житті Педагога. Все найцінніше, створене ним, назавжди увійшло до скарбниці вітчизняної педагогіки та національної духовної культури.

Мудрий учитель писав для дітей чудові твори: коротенькі, повчальні і дуже змістовні. Його любов до дітей була такою великою, як сонце.

Спадщина В.О. Сухомлинського розійшлася по всьому світу, живе своїм життям. Написав 48 книг, 500 наукових статей, 1500 казок і оповідань для дітей. Праці педагога видані 53-ма мовами світу загальним тиражем понад 15 мільйонів примірників. Найбільш відома його книга «Серце віддаю дітям» (видана 32-ма мовами світу, 55 видань). На початку XXI ст. вийшло 65 його творів, 371 видання тиражем близько 15 млн. екземплярів. Вони перекладені на 59 мов народів світу.

В період з 1945 по 1970 рр. надруковано 463 статті; у 1971–1986 рр. — 105 статей.

Країни, де видавались твори В. Сухомлинського: Азербайджан, Вірменія, Білорусь, Грузія, Естонія, Казахстан, Киргизія, Латвія, Литва, Молдавія, Таджикистан, Татарстан, Узбекистан, Чувашія. А також: Англія, Болгарія, Іспанія, Китай, Монголія, Німеччина, Польща, Румунія, Угорщина, Фінляндія, Франція, Чехословаччина, Югославія,

Японія. Його книги присвячені головним чином вихованню і навчанню молоді, педагогізації батьків, методиці викладання мови і літератури в середніх школах та ін. Пропагуючи в засаді виховання колективізму в учнів, Сухомлинський рішуче відкидав принцип виховання індивідуума через колектив як засаду, «яка може завдати духової травми вихованцеві». Віддаючи належне трудовому вихованню в школі, виступав проти ранньої спеціалізації (з 15 років життя), передбаченої «Законом про зміцнення зв'язку школи з життям».

Вітаємо з Всеукраїнським днем бібліотек!

Бажаємо Вам отримувати насолоду від професії, обраної серцем, від усвідомлення користі, що Ви її приносите людям, від причетності до великої культурологічної справи, яку Ви активно провадите!

Бажаємо усім читачам і працівникам бібліотек міцного здоров'я, сили і добра, віри у світле майбутнє і наснаги для його творення!

Бібліотека – центр читання і формування інформаційної культури особистості

Бібліотека – древня і вічно юна оселя людського розуму. Все життя всесвіту зосереджено у цьому магічному кристалі, що називається – бібліотекою. З книгою ми пов'язали своє життя, з нею ми працюємо і відпочиваємо, їй ми безмежно віддані.

Ріднити людей з книгою, відкривати їм красу і силу слова - це покликання людей, які зветься бібліоткарями. Для кожної освіченої людини, бібліотекар – це, насамперед, творча особистість, яка безкорисливо, щедро з повною віддачею служить суспільству, читачеві, шанувальнику нашої книги.

Невеликою частиною бібліотек України є книгозбірня нашого університету. 30 вересня з нагоди Всеукраїнського дня бібліотек працівників бібліотеки при-

вітала ректор Побірченко Наталія Семенівна.

Не шкодували теплих та щирих слів працівникам бібліотеки декани факультетів та інші співробітники. Студенти фізико-математичного факультету влаштували музичне вітання у дворі навчального корпусу. Після чого, у читальному залі №1 відбувся літературно-художній вернісаж «Бібліотека – центр читання і формування інформаційної культури особистості». На свято були запрошені всі працівники бібліотеки, де їх вітали студенти природничо-географічного факультету. Студентка 22 групи Уманська Тетяна продекламувала власну поезію, Богун Ганна студентка 24 групи подарувала присутнім чаруючу пісню. Піднесений настрій на святі підтримували музикальні вітання студентів 21 групи Терновської Вікторії та Красноштана Василя. Хочеться відмітити творчість студентів 1 курсу, серед яких: Давидюк Тетяна, Меженний Вадим та студентів 2 курсу: Мащенко Аліну, Грицькову Яну, студентку 34 групи Паращук Настю.

Велика подяка Вам, дорогі наші читачі, адже професія бібліотекаря немислима без Вас!

Свято Маковія

14 серпня за новим стилем в народі святкують свято Маковія, яке в церковному календарі називається днем семи мучеників Маковеїв. З цього дня розпочинається «спасівка» — піст, який триває два тижні. В цей день у церквах святять воду, квіти і мак.

На Маковія кожний мав букет квітів, в якому обов'язково присутні великі достиглі голівки маку. Такий букет називається «маковійчик» або «маковейка» і в ньому можуть бути і чорнобривці, і жоржини, і айстри, і гвоздики, і барвінок, а також різні трави (які в народі називають зіллям, зіллячком): васильки, м'ята, чебрець, любисток, петрові батого, полин, деревій, будяк-пристрітник.

На житомирському Поліссі до маковійного букета додають морквинку, невеликі качани кукурудзи, горох, квасолу, кріп. На Черкащині колись вважали, що на Маковія треба обов'язково посвятити квіти, бо «від цього квітне господарство». Святити несли також вінок із квітів і колосків, посередині якого ставили свічку.

Після освячення маковійчика кладуть за образами, і він зберігатиметься там аж до весни, а деякими травами і маком будуть користуватися за необхідності, адже «освячене зело до всякої слабості здібне». Весною мак розсівають по городу, а сухі квіти на Благовіщення дівчата влітають до своїх кіс — «щоб не випало з голови волосся».

Сакральний статус маку в українців був доволі високим. Ним обсипали корів і господу «від усього лихого». На Черкащині маком обсипали «всяку новопримножену тварину», приказуючи: «Щоб було в господарстві стільки тварин, як у маківці зернин».

Цікаво, що навіть зараз дехто з міських жителів зберіг цю народну традицію ставлення до маку як до оберегу. Наприклад, посипають маком біля порогу квартири, де народилася дитина, щоб її не наврочала якась людина, що прийде провідати породіллю.

Освячена цього дня вода цінується не менше стрітенської і вважається надзвичайно корисною від усіх хвороб. В цей день святити також колодязі та воду в річках. За свідченням Михайла Максимовича, на Київщині цією водою кропили ожереди (копиці сіна), щоб уберегти їх від мишей, кропили бджіл, а також пили цю воду, вмивалися нею з метою очищення від усього лихого.

Свято Преображення Господа Бога і Спаса нашого Ісуса Христа

Народними назвами цього свята є Спас, Другий Спас або Яблучний Спас.

Крім яблук, у цей день на церковну паперть приносять й інші плоди врожаю: горох, картоплю, огірки, жито, ячмінь тощо. Все це священник повинен після обідні благословити і прочитати над ним молитву, за що вдячні прихожани наділяють його так званими начатками — потроху від кожного сорту з принесених плодів. Освячення у цей день винограду і різних фруктів та овочів символізує розквіт і плодючість усього створеного у безкінечному царстві життя.

У давнину в день Преображення Господнього існував звичай наділяти плодами бідних та вбогих; звичаю цього дотримувалися так суворо, що коли дізнавалися про когось, хто не зробив цього доброго діла, таку людину вважали невартою уваги і припиняли з нею спілкуватися. Звичай наділяти бідних плодами садів та городів був колись мірою християнської моралі.

Колись до того часу правовірні селяни не їли садовини, бо це вважалося за великий гріх. Якщо ж все-таки хто-небудь не втримається і з'їсть яблучко до Спаса, відпокутувати цей гріх можна було тільки тим, що сорок днів після Спаса не їсти жодного яблука. Особливо суворо дотримувалися цього правила ті, у кого вмерли діти-немовлята. Існувало повір'я, що «на тому світі» ростуть срібні дерева з золотими яблучками. Золоте яблучко дають лише тим дітям, чий батьки дотримувалися звичая не їсти яблук до Другого Спаса.

Другий Спас — це день поминання померлих родичів. За народним віруванням, це третій вихід померлих на світ у весняно-літньому сезоні: (перший — у Страсний Четвер, другий — на Зелені Свята).

Для господарів свято символізує закінчення жнив та завершення літа. Цього дня примічали погоду. Якщо день сонячний та безхмарний — осінь буде сухою. Якщо дощовий — мокрою. Ясний день віщує морозну і помітну зиму. Яка погода на Спаса — такою буде і Покрова (14 жовтня). У деяких місцях України в цей час могли вже починатися приморозки, тому й кажуть: «Прийшов Спас, держи рукавиці про запас!».

Зі святом Спаса пов'язані різні обжинкові обряди: святять у церкві обжинкові вінки, з незжатих на ниві кількох стеблинок жита зав'язують «Спасову бороду».

Святкування Преображення триває 9 днів, з 5 (18) по 13 (26) серпня. У це свято за древнім звичаєм відбувається освячення перших плодів (злаки, виноград чи яблука).

Бібліотечні вісті

Інформаційний вісник
Наукової бібліотеки Уманського державного
педагогічного університету
імені Павла Тичини

Адреса: вул. Садова 2, м.Умань

Над номером працювали:
Редактор: Григоренко Т. В.
Редколегія: Усатюк О. А., Рудь І. Г.
Дизайн та верстка: Найчук Т. М.